

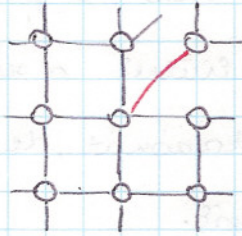
Félszertő: A homogén anyagnál erősebb kényszer az elektronszójou lévő elektronszoi. Ha nem kötődnek le, szabadon mozognak (relatívén is energiával el tud mozdulni)

Elektronmozgás: elektronos áram

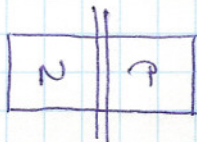
Szigetelő: Nem lehet elektronszoiat mozgatni

A félszertők elég erősen kötődnek, de zűlő energiával elmozdíthatók az elektronszoi. (germánium, szilícium -ot emlígetjük)

- Semvezsül meg a homogén szilícium 5 vegyértékű anyaggal $\rightarrow$ olyan e^- -ja van, amely mozgásra képes. $\rightarrow$ sűrűn zökseke kávia másik kristályrácsbeli anyaggal.

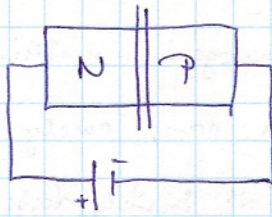

- Ha az elektron kiesik, a helyét be kell pótolni egy másikval $\rightarrow$ valójában az ELEKTROMOS ÁRAM.
- Ha 3 vegyértékű anyaggal semvezsül meg a 4 vegyértékűt, $\Rightarrow$ miniszor egy elektron, azaz irány lesz. Nem zökseke a többivel sem, a vándorlás ellentétes irányba halad.
- Ahol e^- -többlet van E-típusúval, a hiányt P-típusúval helyíti.

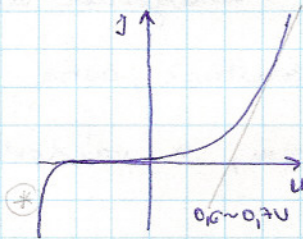
Egyik oldalán 3 vegyértékű, a másikon 5 vegyértékű anyaggal semvezsül (diffúzió) $\Rightarrow$ így létrejön egy réteg, ahol elektronosan kiegyenlített rész lesz $\rightarrow$ további diffúzió nem jöhet létre.

(Egyik felében e^- -hiány, másik felében e^- -többlet keletkezik, de semleges marad mégis.)

A negatív felén az elemnek e^- -többlet van, a pozitív felén e^- -hiány. A elemen kondenzátor létezését a széltek $\Rightarrow$ megsértik a közepes kialakult határolást, de mivel nem változik, áram nem folyik.

Ha megfordítjuk a polaritást, tárolódni kezdnek egymástól $\Rightarrow$ kialakul egy töltésben gazdag rész.

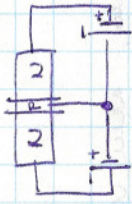
Az e^- a töltéses részből átugrik a hiányos részbe, így betölt egy hiányt $\Rightarrow$ mivel ott több e^- lesz $\Rightarrow$ átugrik a telepre, és ugyanígy a töltéses résznél is $\Rightarrow$ megindul a változás.

10A, 0,7V $\Rightarrow$ 7W-tal melegszik

- A elektromos polaritásnál nem folyik az áram.
- A semleges rész hatását megváltoztatja az áram $\Rightarrow$ folyni fog az áram.

* Letörési feszültség $\rightarrow$ nagy áram alatt ki rajta

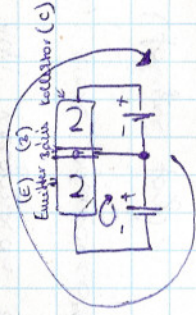
600W-tal működő dióda $\rightarrow$ a továbbiakban nem nagyon működik 2 Amperon.

BIPOLÁRIS TRANZISZTOR

- mind a két "dolog" részt vesz ebben.
- a β viszonylag észéeny az N-kez építést.
- Eggyé oldal jól működik, a másik zóna irányban van előfektore. Itt lényegesen nem folyik, de magával ragadja $\rightarrow$ nem a ez esetben folyik az áram, hanem a nagyban

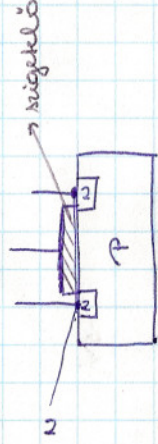
(NÖBEL - díjat kapott, = TRANZISZTOR)

$$\frac{I_c}{I_B} \approx \beta$$

20.100

- Relatív ez árammal nagy áramot lehet befolyásolni $\rightarrow$ ezeket folyik ez a bázisáramnak, de ezeket képtelenek ezt befektetni.
- Lehet NPN és PNP tranzisztornál is beszélni. Bizonyos kinket szeret az NPN elődeges, de ugyanaz, mint a PNP, csak ott fordított a polaritás, és megváltozik a léptet is ($\frac{I_c}{I_B} \approx \beta$)

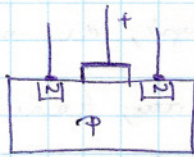

Egy félretöbbe beszélgetek "N-szigetelő", ezeket érintkez, és éveny kétféle a zónát vezető részt is N-nel szembeke be. Tettre a csatornára szigetelt, annak a kéjén fűtet, és azt érintkez, majd $\ominus$ töltést kapcsolhoz rá. de c-nem "keres" a negatív töltést. $\Rightarrow$ az eddigi csatorna zónából lett átviható az c-z zónára $\rightarrow$ így a

csatoma lezárdott $\rightarrow$ nem folyt áram

• Ez az elektroda zárgelt $\rightarrow$ nem folyt áram, nem volt benne teljesítmény.

• kezdjük a csatomát.

Ha $\oplus$ töltést kapcsolunk rá $\rightarrow$ így megosztás következik $\Rightarrow$ létrejön egy pozitív töltés csatoma, mert odavezetjük a töltés-központot $\rightarrow$ Eialatt az áram (folyni fog).

• Eset a növekvő v. elsődleges FET-ek.
föld effekt tranzistor

• Itt áram nem folyik $\rightarrow$ kv. vezérlésű tranzistor

MOSFET
metál oxid

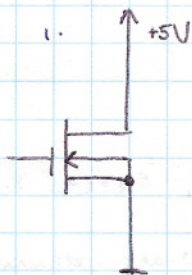
Mivel a zárgelő anyag fém-oxid, $\Rightarrow$ MOS lesz az előtag.

CMOS
komplementer

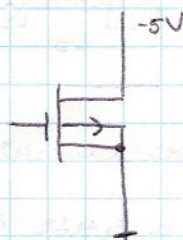
Ha nem P-vezérlésű, hanem N, ugyanazt eredményez, mint az előzőre.

N: elektroda a rész.

P: a csatoma a rész.

N FET

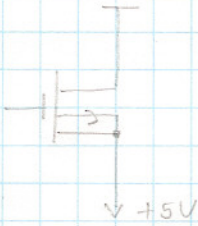

P FET

(1)

Ha a szigetelő elhódát a Föld ponthoz kötjük $\rightarrow$ a műveleti-
 ujesztranzistor nem vezet. Feltétlenül feszültség kell kapcsolni.
 Ha alulra kötjük, nem tud elalazulni a csatoma $\rightarrow$ nincs
 áram.

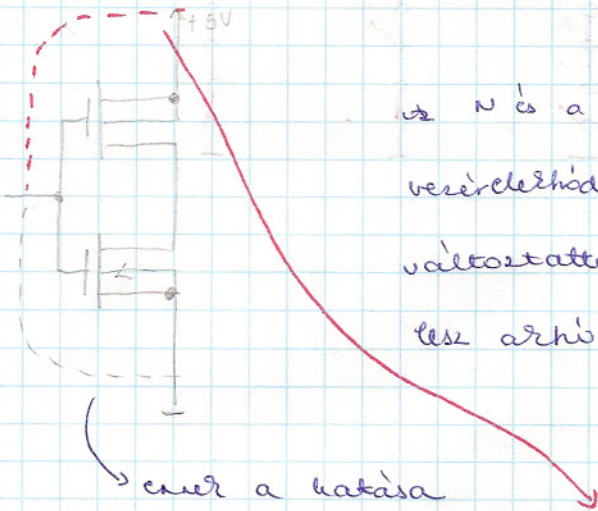
(II) Ha alulra kötjük, nincs csatoma.

vonalkötötési rendszer változott meg $\rightarrow$
 áramot nem folyatós kapcsoló. A másik
 esetben zárt volt.

Ha a vezérlőt alulra kapcsoljuk, van áram =
 zárt kapcsoló; ha felülre kapcsoljuk, $\rightarrow$ nincs
 áram $\rightarrow$ nyitott kapcsoló.

$\rightarrow$ N és a P csatoma összerontuk, a
 vezérlőelődát összerontuk. Vagy nem
 változtatunk, hogy a csatoma műsor
 lesz azkó.

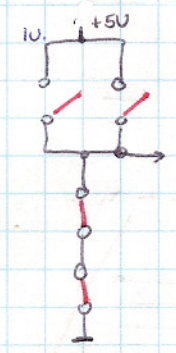
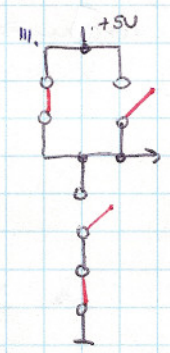
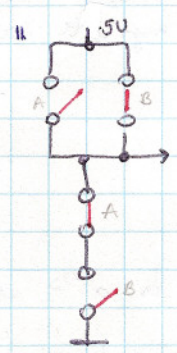
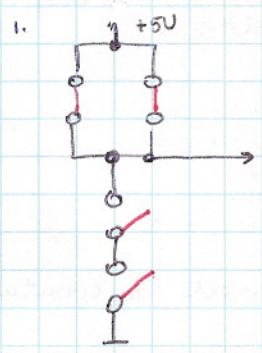
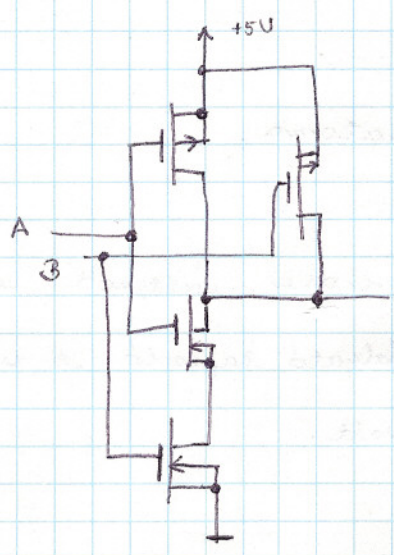
felső kapcsoló lesz nyitva, az
 alsó zártva.

Ha 0-t adunk ki 5V jön ki, ha
 5-t adunk 0V jön ki.

↓
 inverter

A szigetelőanyagot nem kell árasni, h. elvégezze a feladatát.

	A	B	
I.	0V	0V	5V
II.	5V	0V	5V
III.	0V	5V	5V
IV.	5V	5V	0V

- I. Nyitottal alul a kapcsoló, felül kialakul a szatoma
- II. A 5V-t kap, bezáródik. 0V nem tud jönni, mert B alul nyitva van, de az 5V folyik.

A táblázatból megállapítható, h. a működése a NAND-kör hasonló. Ha felül van a szoms, alul a II kapcsolás, a NOR-t adja ki.

Memória

- Neumann: a központi egységhez tartozik olyan cella, amely azonosítóval bír (sorszám), ez a címe.
- a memóriacella számossága és a bitesek száma összefügg.

2 memóriacella $\rightarrow$ 1 bit (0; 1)
4 " " " $\rightarrow$ 2 bit (00; 01; 10; 11)
:
stb.

A logaritmussal ($\log_2$) lehet esetet kiszámolni.

A memória 2 egész számú hatványa a processor oldaláról $\rightarrow$

16 lábón 2^{16} címet tud kiadni.
(2 lábón 4 címet tud kiadni)

ASCII $\rightarrow$ 7+1 paritás bit = 8 biteset voltak

$\Downarrow$

a memóriacella inentől kezdve 8 bites, és a 12 bites megszűnik.

(a processor is 1x8 bites, 2x8 bites, 4x8 bites.)

- 0- $\rightarrow$ cím $\rightarrow$ 8 bit tartalmát jelenti

Commodor 64:

A byte miatt 2^{16} címmel rendelkezett $\rightarrow$ 2 byte-ból állított címet összeadni.

$$2^{16} = 2^6 \cdot 2^{10} = 64 \cdot 1024 \Rightarrow 64K$$

2 egész számú többszöröse: K

$$K \cdot K = M \quad 2^{10} \cdot 2^{10} = 2^{20}$$

- A otthoni szg- $\rightarrow$ 32 biteset $\rightarrow$ 32 biteset lehet megmondani, hogy melyik unitból van szó. $2^{32} = 2^2 \cdot 2^{30} = 4G$

A 32 bites processor 4G-nyi memóriát lenne képes kezelni.

$$24 \text{ bites processor} \rightarrow 2^{24} = 2^4 \cdot 2^{20} = 16M.$$

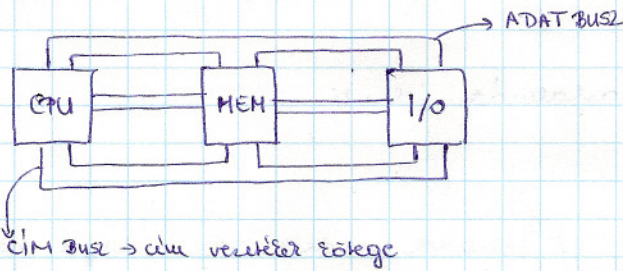
a processzor 16 bites volt, de 'álcédta' magát,
 et vett el, és belülről egyesítette. → hiába jött ki
 v. 64 bites processzor, a memória byte-os darabokból

1 bites 8x8 bites vett el.

ettől kezdve jött össze a két 1 cím, holott 1 hívatközös
 írásnál még bonyolultabb volt a helyzet, mint olvasásnál.

pl.: a delphi figyel, h. a változó 8-as szövegátírás
 művelettel lehet előzni, csak lassabb lesz.

→ a két memória nem mindig tud válaszolni, de van
 IO-„szoba”. Nem a memórián keresztül végződik a műveletet
 (teljesen olyan, mintha memóriaműveletet végzünk),
 hanem az IO-ban.

16 bites 8 adatvezeték (data 0, ... data 7), a 16 bites 16
 vezeték van.

a processzor címet mond, azt is meg kell mondani,
 memória v. I/O, és hogy írás v. olvasás-e.

RD / WR } → egyir. vezék
 WR } → másik vezék
 RD } → egyir. koncepció szerint
 WR } 2 vezék

RD
 WR }
 másk. koncepció

XT-nél a processzor 16 bites volt, de álcédta magát.

2x8 bites vett el, és belül egyesítette. $\Rightarrow$ hiába jött el

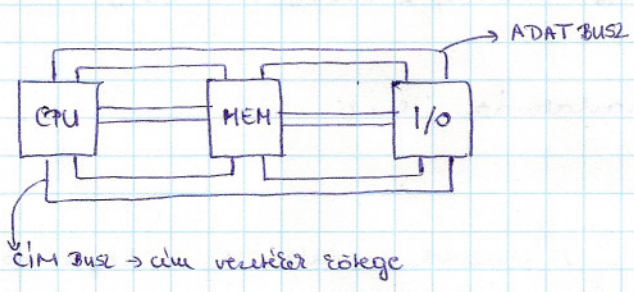
16; 32 v. 64 bites processzor, a memória byte-os darabokból áll.

A 64 bites 8x8 bites vett el.

- XT-nél két részből jött össze a két 1 cím, holott 1 hívatkodás volt. Irásnál még bonyolultabb volt a helyzet, mint olvasásnál.

- Manapság pl.: a delphi figyel, h. a változó 8-as szótáránál eszdődjenek. 1 művelettel lehet elhozni, csak lassabb lesz.

- adatérés $\Rightarrow$ a két memória nem mindig tud válaszolni, de van IO-„szoba”. Nem a memóriakéntiéné a műveletet (teljesen olyan, mintha memóriaműveletet végeznék), hanem az IO-ban.

A 8 bitesű 8 adatvezeték (data 0, ... data 7), a 16 bitesű 16 adatvezeték van.

Ha a processzor címet mond, azt is meg kell mondani, hogy memória v. I/O, és hogy írás v. olvasás-e.

